

Biblióra 2022. október 18.

– az igemagyarázat összefoglalása –

Ószövetségi igeszakasz: 2M 12,21-51 Tizedik csapás.

„[21](#) Mózes ekkor összehívta Izráel összes véneit, és ezt mondta nekik: Menjetek, vegyetek magatoknak juhokat nemzetségenként, és vágjátok le a páskát. [22](#) Vegyetek egy köteg izsópot, mártsátok az edényben levő vérbe, majd kenjétek az edényben levő vérből a szemöldökfára és a két ajtófélfára. Senki se menjen ki közületek reggelig a háza ajtaján. [23](#) Amikor átvonul az Úr, hogy megverje Egyiptomot, és meglátja a vért a szemöldökfán és a két ajtófélfán, akkor kihagyja az Úr azt az ajtót, és nem engedi, hogy bemenjen a pusztító a ti házaikba, és megverjen titeket is. [24](#) Tartsátok meg ezt az utasítást. Örökre szóló rendelkezés ez nektek és fiaitoknak. [25](#) Amikor bementek arra a földre, amelyet az Úr ad nektek, ahogyan megígérte, akkor is tartsátok meg ezt a szertartást. [26](#) És ha majd megkérdezik tőletek a fiaitok, hogy mit jelent ez a szertartás, [27](#) akkor így feleljétek: Páskaáldozat ez az Úrnak, mert kihagyta Izráel fiainak a házaik Egyiptomban, amikor megverte Egyiptomot, de a mi házaikat megkímélte. Ekkor mélyen meghajolt a nép, és leborult. [28](#) Azután elmentek Izráel fiai, és eszerint jártak el. Úgy cselekedtek, ahogyan Mózesnek és Áronnak megparancsolta az Úr. [29](#) Történt azután éjfélkor, hogy megölt az Úr minden elsőszülöttet Egyiptom földjén: a trónján ülő fáraó elsőszülöttjét csakúgy, mint a tömlöcben levő foglyok elsőszülöttjét meg a háziállatok valamennyi elsőszülöttjét. [30](#) Azon az éjszakán fölkelt a fáraó és összes udvari embere meg valamennyi egyiptomi, és nagy jajveszékelés támadt Egyiptomban, hiszen nem volt ház, ahol ne lett volna halott. [31](#) A fáraó még éjszaka hívatta Mózeset és Áront, és ezt mondta: Induljatok, menjetek ki az én népem közül Izráel fiaival együtt, menjetek, és szolgáljátok áldozattal az Urat, ahogy kívántátok. [32](#) Vigyétek juhaitokat és marháitokat is, ahogyan kívántátok, csak menjetek! Kérjétek áldást rám is! [33](#) Az egyiptomiak is erőltették, hogy sürgősen bocsássa el a népet az országból, mert ezt mondták: Így mindnyájan meghalunk!”

Kedves Testvéreim!

Az utolsó csapást komoly előkészületek előzik meg. Izráel fiainak szóló megerősítés ez. Azon kívül tudniuk kell, hogy róluk van szó, őket is érinti Isten cselekedete és szabadítása. Az elfogadására úgy készülnek, hogy közben felismerjék ennek a szabadításnak kizárólagos és magukra nézve szent voltát. Ezért kell olyan körültekintően eljárniuk mindenben, ahogyan azt az Úr parancsolta. Egyfajta szent félelemmel, annak a tudatában, hogy az életükről van szó, amit Isten védelmez. Ehhez engedelmesen el kell fogadniuk és betartaniuk az Ő szabályait. Azzal, hogy hangsúlyozza az ige, hogy örökre szóló rendelkezés ez, azt is kimondja, hogy ennek az eseménynek, és a rá való emlékezésnek hatása túlmutat azon a bizonyos napon, amikor ez megtörtént. Isten szabadító tette nem merülhet feledésbe, az embernek van szüksége arra, hogy emlékezzen, újra és újra megtapasztalja, kicsoda Ő. Legyen ez úgy látható valóság az életünkben ennek a megélése, hogy megkérdezzék tőlünk: miért? Ahogyan a páskavacsorakor is elhangzott a kérdés, és bizonyoságot lehetett tenni Isten szabadításáról.

És azt is vegyük figyelembe, ami a páskaünnep távlati üzenete. Hiszen előre mutat az Úr Jézus Krisztusra, arra a helyettes áldozatra, amit a Golgotán vállalt, az Ő vérének bűnt eltörlő, és így életre szabadító erejére. Ő a mi húsvéti Bárányunk, ami megáldoztatott érettünk. A különbség, hogy az Ő áldozata egymagában elegendő volt ahhoz, hogy aki hisz Benne, aki az Ő vére oltalmában van, arra nincs halálos hatással a pusztítás, mert Ő legyőzte a kárhozat erejét. Ahogyan a zsidók megülik évente a páskabarány emlékvacsoráját, úgy emlékezünk mi az úrvacsorában az Úr Jézus szabadító halálára. Isten az Egyszülöttjét adta – és nem csak az elsősülöttekért, hanem minden emberért, aki az Ő áldozatát elfogadja (ld. szükséges volt bekenni az ajtókeretet és bent maradni a házban).

„**Elindulás.** [34](#) A nép köntösébe kötve, teknőstül vette vállára a kovásztalan tésztát. [35](#) Izráel fiai Mózes beszéde szerint jártak el, mert ezüst és arany ékszereket meg ruhákat is kértek az egyiptomiaktól. [36](#) Az Úr ugyanis jóindulatot ébresztett a nép iránt az egyiptomiakban, s ezért hajlottak a kérésre. Így szereztek zsákmányt Egyiptomtól. [37](#) Útnak indultak tehát Izráel fiai Ramszeszből Szukkót felé, mintegy hatszázezer gyalogos férfi a családtagokon kívül. [38](#) Sok keverék nép is ment velük, meg juhok, marhák, igen sok jószág. [39](#) Az Egyiptomból magukkal hozott tésztából kovásztalan lepényeket sütöttek, hiszen nem volt benne kovász, mert az egyiptomiak kergették őket. Nem késlekedhettek tehát, és útravalót sem tudtak készíteni maguknak. [40](#) Izráel fiai négyszázharminc esztendeig laktak Egyiptomban. (ApCsel 7,6 - 400 évig); [41](#) A négyszázharmincadik esztendő végén, éppen ezen a napon vonult ki az Úr egész serege Egyiptomból. [42](#) Virrasztott az Úr azon az éjszakán, amikor kihozta őket Egyiptomból. Ez az éjszaka ezért az Úré: Virrasszon azon Izráel minden fia nemzedékről nemzedékre!”

A beszámoló itt az ünnep kovász nélkülségére ad magyarázatot. Ugyanakkor elmondja, hogy az előkészületek szerint zajlott minden. Ahogyan Isten megkeményítette a fáraó szívét, úgy támasztott az emberek szívében jóindulatot népe iránt. Erre utalnak az egyiptomiak bőkezű búcsúajándékai – mintegy kárpótlásként a sok robotmunkáért. Figyelemreméltó a virrasztásra szóló utasítás az indoklással, *„mert az Úr is virrasztott ezen az éjszakán”*. Milyen más ez a virrasztás, mint a hangos, mulató éjszakák (pl. szilveszterkor). Itt a csendes emlékezésnek, hálaadásnak van a helye és ideje – mindazért, amit Isten a maga hatalmával elvégzett. Ez az éjszaka az Úré. Vannak ilyen éjszakáink, amiket így töltünk az Úrral?

„**A páska törvénye** [43](#) Ezt mondta az Úr Mózesnek és Áronnak: Ez a páskára vonatkozó rendelkezés: Az idegenek közül senki sem eheth belőle. [44](#) De bárki pénzen vásárolt szolgája eheth abból, ha körülmetélték. [45](#) Betelepült és napszámos nem eheth belőle. [46](#) Abban a házban kell megenni, a házból nem szabad kivinni a húst, és a csontját sem szabad eltörni. [47](#) Izráel egész közössége készítse el ezt! [48](#) Ha jövevény tartózkodik nálad, és el akarja készíteni az Úr páskáját, metéltesse körül magát valamennyi férfi, és csak akkor foghat hozzá annak elkészítéséhez. Így olyan lesz, mint az ország szülöttje. A körülmetéletlenek közül azonban senki sem eheth belőle. [49](#) Ez a törvény egyformán vonatkozik a született izráelire és a jövevényre, aki közöttetek tartózkodik. [50](#) Izráel fiai mindnyájan eszerint jártak el. Úgy cselekedtek, ahogyan Mózesnek és Áronnak megparancsolta az Úr. [51](#) Ugyanazon a napon ki is hozta az Úr Egyiptom földjéről Izráel fiait seregeik szerint.”

A páska törvénye bizonyára csak a későbbiekben, a letelepedett életben nyerte el ezt a formáját. Tény, hogy idegenek, akinek nem volt köze hozzá, nem vehettek részt ebben a közösségben. Hiszen az Úr népének a szabadításáról szólt, azokéről, akik Hozzá akartak tartozni, akár születés, akár szívbeli csatlakozás által. Azonban még ha rabszolga is, az a körülmételt, aki magára vette Isten szövetségének a jelét, teljes joggal részesülhetett benne. Tehát a nép közé betagolódott jövevények sincsenek kizárva, a szabadító Isten oltalma alatt élnek. Így az Úr Jézusban ez a nyitottság más népek számára egyetemesen teljeseedik ki – *úgy szerette Isten a világot...*

Újszövetségi igeszakasz: Fil 1,1-7 Üdvözlés. Hálaadás Filemon hitéért és szeretetéért

[1](#) Pál, Krisztus Jézus foglya és Timóteus, a testvér Filemonnak, szeretett testvérünknek és munkatársunknak, [2](#) Appiának, a mi testvérünknek, Arkhipposznak, a mi bajtársunknak és a házában levő gyülekezetnek: [3](#) Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.

[4](#) Hálát adok mindenkor az én Istenemnek, amikor megemlékezem rólad imádságaimban, [5](#) mert hallottam az Úr Jézusba vetett hitedről és a szentek iránt tanúsított szeretetedről, [6](#) és imádkozom azért, hogy a hitünkben való közösséged eljuttasson téged mindannak a jónak a megismerésére, amely Krisztusért van bennünk. [7](#) Szeretetedben sok örömünk és vigasztalásunk volt, mert a szentek szíve felüdült általad, testvérem.

Kedves Testvéreim! A Filemonnak írt levél bizonyos szempontból teljesen elüt Pál többi levelétől. Személynek, munkatársnak írt levél ugyan akad több is a gyülekezeteknek címettek mellett, de egyedül ennek van speciális indítéka. És pedig egy szökött rabszolga pártfogásba vétele. Ez egy kísérőlevél. Onézimosz kapta-viszi haza, elhagyott és meglöpött gazdájának, a Kolossében lakó Filemonnak, aki időközben (vagy talán már korábban is, nem tudjuk) szintén keresztyénné lett, a legvalószínűbb, hogy korábban Efézusban hallgatta Pált és találkozott vele. Az ő szolgálata nyomán jutott hitre.

Mert hogy az Úr Jézus Krisztus gyermeke lett Onézimosz is a fogoly Pál szolgálata nyomán. Akinek szolgál a fogságban. A további körülményeket nem ismerjük. De azt igen, hogy apostol visszaküldi őt gazdájához, és az érdekében néhány sort ír, amiben felvázolja saját helyzetét, Onézimoszhoz való atyai kötődését és kéri számára Filemon testvéri, megbocsátó befogadó szeretetét.

Mielőtt ezt a konkrét témát taglalná az apostol, általánosan ír. A levélnek ebből a részből a köszöntést és bevezetést olvastunk ma. Kiderül belőle, az apostol Timóteussal együtt fogoly, Jézus Krisztusért, de foglya az Ő szeretetének is. (Ezzel a szeretettel tudta megszólítani Onézimoszt). Ezzel a szeretettel szólítja testvérének Filemont, valamint feleségét (Appia) és fiát (Arkhipposz). Háznépük említése arra

utal, hogy a jómódú Filemon házában és házában élő gyülekezet volt, akik között szolgáltak ők maguk is, mégpedig nem is akárhogyan.

A szokásos köszöntés után Pál első szava a hála. Kiderül, értük is rendszeresen imádkozik. Jó híreket hall felőle, felőlük. Micsoda öröm ez! Pedig a rossz hírek mindig hamarabb szárnyra kapnak és messzebbre eljutnak. Filemon hite s az Úr Jézus és a gyermekei iránti szeretete példaértékű. Ez gyakorlati keresztyén magatartást jelent. Az apostol azért imádkozik, hogy ez a szeretet visszafelé is hasson, gazdagítsa magát Filemont is. Mert valóban úgy szokott az lenni, hogy aki más felüdít, maga is felüdül. S bizony, Filemon szolgálata által is sokan felüdültek – legyen hát az ő számára is felüdülés a testvérekkel való közösség.

Szeretetedben sok örömünk s vigasztalásunk volt – ez utalás arra, hogy Pál helyzete sem maradéktalanul rózsás, hogy van bánata, szomorúsága is közben (bár ő nem önmaga miatt kesereg a börtönben sem). Gondoljunk bele, minket mindig sopánkodókat sokszor meg sem rendít Pálnak az öröme, békessége, amit a nehézségek ellenére is megél és megtapasztal, hiszen nem egy panaszkodó fajta... vele szemben mi mennyire hűjával vagyunk az örömnél, békességnek, ha valami bajunk támad!

Itt azt figyelhetjük meg, hogy egy-egy jó hírnek milyen nagy értéke és ereje lehet az ember életében. Különösen olyankor, amikor kevés jó hírrel találkozunk. Öröm és vigasztalás másokról jót hallani – ismerjük ezt az örömet? Vagy inkább keserűség, afféle szent irigység van bennünk, ha azt halljuk, hogy neki jó, nekünk meg nem? Tanulhatunk Páltól a mások örömeinek örülve vigasztalódni.

„A szentek szíve felüdült általad, testvérem” – arra is utal ezzel az apostol, hogy nem csak ők, ott a fogságban, hanem mások is hasonlóképpen fogadták a hallottakat. Milyen érdekes, így szolgálhat másoknak az ember, közvetve – saját tudtán kívül is – ha azok olyasmit hallanak róla, ami megörvendeztetni őket. Mit hallanak rólunk?